

Foto: Naturstyrelsen

Mønsted Kalkgruber

Mønsted Kalkgruber er beliggende ca. 15 km vest for Viborg og er et unikt naturområde, præget af den tidligere brydning af kalk.

Området ligger i et kuperet morænelandskab, der indeholder randmoræne og dødshuller. Jordbunden består overvejende af morænesand og grus. Der er tidligere foretaget kalkbrydning både over og under jordens overflade, og en del af arealet udgøres af et åbent, nu vandfyldt kalkbrud.

Særlige levesteder - biodiversitet

I gruberne findes mere end 60 kilometer underjordiske minegange i tre lag. De dybeste gange når helt ned 35 meter under jordoverfladen.

Naturmæssigt har gruberne en vigtig funktion som overvintringssted for flagermus, specielt damflagermus, hvor lokaliteten har både national og international betydning. Der er i området nogle hektar løvskov, mens resten af området udgøres af overdrev med spredt bevoksning.

Mønsted Kalkgruber er udpeget til anden biodiversitetsskov af hensyn til forekomsten af særligt truede og sjældne arter, herunder truede overdrevsarter.

Arealudpegning

Areal med ny anden biodiversitetsskov	14 ha
---------------------------------------	-------

På kortet nedenfor er udpegning af anden biodiversitetsskov indtegnet med orange streg. De grønne skraveringer viser arealer, der allerede er omfattet af en eksisterende beskyttelse, og som ikke er talt med i opgørelsen af nye udpegninger.

Sjældne arter

Hele området er omfattet af Natura 2000, med bl.a. damflagermus og lysåbent kalkoverdrev på udpegningsgrundlaget. Kalkoverdrene opretholdes gennem pleje, og udvides med pleje af tilgrænsende kalkoverdrev, som er under tilgroning, bl.a. for at sikre de rette levestedsbetingelser for den endemiske og globalt truede plante, Kratsnerre.

Udvalgte særligt truede arter

Dansk navn	Levested
Kratsnerre	Lysning i løvskov m. lave urter

Andre forhold

Naturstyrelsen erhvervede Mønsted Kalkgruber på ca. 13 ha i 1997 for at sikre kalkgruberne, miljøet omkring dem og offentlighedens adgang til gruberne. Mønsted Kalkgruber har i omegnen af 60.000 besøgende om året, der overvejende kommer for at opleve de underjordiske minegange og kalkgruber. Gennem det udpegede område går både en sti og et jernbanespor, som fører til indgangen af kalkgruberne. Desuden findes en nyetableret handicapsti. De renoverede fabriksbygninger og arrene fra efter kalkbrydningen fremstår i dag som markante islæt i arealet.

Der vil fortsat være adgang til de udpegede skove i overensstemmelse med adgangsreglerne. Der vil i de udpegede skove være nye muligheder for friluftslivet i forhold til eksempelvis naturformidling, turisme og unikke naturoplevelser. Det må dog også forventes, at skovene kan blive mere ufarbare med flere væltede træer og mere stående vand.

